

-Entorns i itineraris escolars saludables, segurs i que fomentin l'autonomia a l'adolescència

L'adolescència és una època de molts canvis: físics, hormonals, psicològics, temperamentals, socials, ètics... És una època en què també canvia la manera com estem i ens desplaçem a l'espai públic, i en què es construeixen pautes de mobilitat que ens acompanyaran en el futur.

És una època on la majoria dels i les joves comencen a explorar, de manera no tutelada, els espais públics i a fer desplaçaments quotidians més llargs. Descobreixen de manera autònoma noves situacions, a més de la de vianant, la de conducció de bicicletes i patinets (o de ciclomotors a partir dels 15 anys), la de viatjar en transport públic col·lectiu, o en d'altres vehicles de motor, sovint conduïts per joves una mica més grans, entre d'altres.

Els beneficis d'uns entorns i itineraris escolars saludables, segurs i que fomentin l'autonomia de l'adolescència són molts i molt variats.

En primer lloc, per a la **salut** dels i les adolescents, ja que redueixen la seva exposició a la contaminació de l'aire, el soroll i els efectes de les illes de calor. Molt important també és que afavoreixen l'activitat física, que deriva en la reducció del sedentarisme i l'obesitat i contribueix a l'equilibri emocional i a una capacitat de concentració més gran.

També perquè contribueixen a aconseguir l'objectiu de zero accidents de trànsit (que segons l'OMS són una de les principals causes

de mort a la població de 0 a 19 anys a nivell mundial). Tant a l'època en què cursen l'ESO com ajudant a prevenir conductes de risc a la dècada posterior, quan per desgràcia les taxes de sinistralitat creixen de manera molt significativa.

El segon grup de beneficiats té a veure amb els **territoris propers al centre escolar**, on es generen espais urbans més amables i saludables, que faciliten les possibilitats de socialitzar, entrenar la maduresa i autonomia, la trobada i convivència intergeneracional, així com majors nivells de cura col·lectiva.

Finalment, també hi ha beneficis **pel planeta**; és a dir per al conjunt de la societat i el medi ambient. Permeten als i les joves incorporar, a través de la pràctica o en els programes docents, qüestions relacionades amb el canvi climàtic o el paper del transport a les nostres societats.

Què podem fer des de les AFA?

Cada cop més AFA i centres educatius estan desenvolupant accions per aconseguir millorar els seus entorns i itineraris escolars. Algunes de les accions que es poden desenvolupar són:

- Formació i assessorament per a les AFA, per exemple a través de l'itinerari formatiu desenvolupat per l'Escola de Mobilitat Sostenible.
- Promoure que s'inclouguin en les activitats del centre continguts relacionats amb la mobilitat saludable, sostenible i segura.

Fer xarxa amb altres AFA i iniciatives que ja estan treballant el tema com ara *Entorns escolars segurs* i saludables o *Bicibús*.

Proposar a l'Ajuntament mesures concretes de millora (aparcaments segurs de bicicletes o patinets; àrees d'estada, trobada i joc a l'entorn immediat al centre; limitar el trànsit a les entrades dels centres, especialment a les hores d'entrada i sortida, etc.).

Si vols més informació, formació o assessorament sobre aquest tema pots contactar amb info@escuelademovilidadsostenible.net

Algunes referències

DGT (2022). *Educación Vial para adolescentes y jóvenes*. [web amb diversos recursos] <https://www.dgt.es/conoce-la-dgt/que-hacemos/educacion-vial/educacion-vial-para-adolescentes-y-jovenes>

Román, Marta (2016). *Las alas están en los pies. Adolescentes, movilidad sostenible y espacio público*. Diputación de Gipuzkoa. <https://www.gea21.com/archivo/las-alas-estan-en-los-pies/>

Seminari Mobilitat i infància (2023). *Entorns escolars segurs i saludables. Per a la conversió dels entorns escolars en àrees de protecció de la salut de la infància*. [web de la iniciativa] <https://entornoscolares.es>

David Balbás Alonso, de [l'Escola de Mobilitat Sostenible](#)

-Un munt de recursos per a les AFA!

Una de les missions principals de FAPAES és oferir recursos útils a les nostres AFA. Cada any n'elaborem de nous des de l'Àrea de Formació de FAPAES, amb l'objectiu que els feu servir com entitat i, a més, els feu arribar a totes les vostres famílies associades.

En aquest *Butlletí 37* seguim repassant recursos que posem a la vostra disposició. Els trobareu a la web de FAPAES (fapaes.cat), o també ens els podeu demanar posant-vos en contacte.

■ Servei de renovació de Juntes

Un dels requisits necessaris, quan es produeix un canvi de Junta Directiva, és la inscripció de la nova Junta al Registre d'Associacions del Departament de Justícia.

Totes les AMPA/AFA associades a FAPAES poden accedir al servei de renovació de Juntes que oferim gratuïtament. Per fer aquest tràmit cal disposar d'un certificat digital i només es pot fer per internet. Actualment no hi ha taxes associades a aquest tràmit. Per aquelles Associacions que necessiteu inscriure la renovació de la vostra junta, FAPAES us ofereix el servei de tramitació telemàtica gratuïtament.

Aquest servei gratuït també s'ofereix per les AMPA/AFA que heu de fer adaptacions estatutàries al Llibre III del Codi Civil d'acord amb la Llei 4/2008.

■ "Les AFA, informades i formades: comunicats"

Els coneguts *Comunicats* de FAPAES són documents breus, àgils i pràctics sobre diferents aspectes relacionats amb la tasca de les AFA. Els elaborem des de fa ja molts anys, i responen a un dels objectius més importants de la federació: ser propers i útils a les nostres AFA federades.

- Funcionament del Consell escolar de centre.
- Celebració i funcions de l'assemblea general.
- Comunicació de l'AFA: reunions, eines de comunicació amb les famílies, etc.
- Recomanacions pràctiques en temes com: organització d'activitats extraescolars, ús del grups de Whatsapp, reutilització de llibres de text, relació amb els equips directius del centre, etc.
- Participació de l'AFA en aspectes curriculars clau (orientació acadèmica i professional, educació emocional, etc).

Serveis i productes interessants per a les AFA i centres educatius

Els últims dos anys, hem orientat els *Comunicats* a les bones pràctiques, és a dir, hem recollit iniciatives exitoses d'algunes AFA i les hem compartit amb tota la resta. D'aquesta manera, treballem en equip entre totes les AFA de FAPAES.

Us animem a consultar els nostres *Comunicats* i, si en teniu ganes, de participar en el recull de bones pràctiques d'aquest any 2024!

■ “Col·lecció “STEM amb vosaltres, dones!”:

De ben segur que ja ho sabeu que STEM és un acrònim per les disciplines acadèmiques de ciència, tecnologia, enginyeria i matemàtiques. I des de ja fa força anys, bona part de la comunitat educativa lluita perquè cada vegada més noies prenguin interès per aquests estudis tradicionalment molt masculinitzats.

S'estan dedicant molts esforços en aquesta direcció, amb centenars de projectes en marxa, i des de FAPAES, hi col·laborem activament perquè creiem que és necessari potenciar aquests estudis entre les nenes i noies. Podeu consultar la col·lecció audiovisual STEM amb vosaltres, dones!, que té per objectiu sensibilitzar sobre aquest tema, i ofereix quatre capítols amb contingut audiovisual.

-Assemblea general de FAPAES

El passat 19 de març, es va celebrar l'Assemblea general ordinària de la Federació, on aproximadament unes 40 associacions vam poder validar la memòria d'activitats de l'any 2023 i seguir construint comunitat educativa amb els mateixos eixos per l'any 2024, tot incorporant-hi alguna proposta nova de les AFA, com per exemple, sobre com incorporar la cultura de la pau i dels primers auxilis als nostres centres educatius.

També, en aquest mateix dia, es va celebrar una assemblea extraordinària per aprovar per unanimitat el canvi de nom de FAPAES, passant a anomenar-se “Federació d'Associacions de Famílies d'Alumnes de Centres d'Educació Pública de Catalunya”. Subratllem que les sigles FAPAES no canvien: tenen 50 anys d'història i canviar-les perjudicaria l'entitat.

Per finalitzar, es va poder constatar la dificultat de participació que tenen algunes AFA, i es van generar propostes i línies de treball per poder donar-nos suport entre totes les associades.

Agraïm moltíssim la participació a totes les AFA que hi van ser presents, i celebrem que la seva satisfacció fos tan elevada.

■ “Guia “Lluitem contra l'assetjament escolar”.

Un altre dels eixos d'actuació de FAPAES és la lluita contra l'assetjament escolar, una de les xacres de l'educació contra la qual són necessaris tots els esforços possibles. Des de FAPAES col·laborem de diverses maneres, a través de formacions per a famílies, participació en jornades, edició de materials, etc.

Us volem recordar que teniu a la vostra disposició la nostra guia *Lluitem contra l'assetjament escolar*, un document breu i pràctic on trobareu indicadors que ajuden a entendre què és l'assetjament i com prevenir-lo, eines per a detectar situacions d'assetjament, i actituds per a evitar que els nostres fills i filles sigui promotors o víctimes d'aquest tipus de violència.

-Breu agenda de FAPAES

Com fem en cada butlletí, us indiquem alguns dels actes que la Federació ha organitzat o ha participat durant aquest darrer trimestre. En presentem una mostra perquè tingueu una idea de les activitats i els espais on participa i col·labora FAPAES. No dubteu en demanar-nos aquesta informació ampliada i en proposar-nos altres actes o activitats que considereu rellevants.

Gener

Formació: *Prevenió pel consum de pornografia*, a càrrec de l'associació Amar Dragoste.

Comissió de seguiment del *Pacte contra la segregació escolar*.

Organització de la *Taula Educació Inclusiva*.

Febrer

Formació: *Itineraris formatius després de l'ESO*, a càrrec de Joves de Barcelona.

Trobades finals projecte *Talent Creatiu i Empresa*.

Jornada *L'Estat de l'Educació a Catalunya: Qualitat i resultats educatius*.

Jornada: *Docents i Cultura Inclusiva*.

Plenaris: “Som escola”, “CEMB”...

Març

Assemblea General de CEAPA.

Preinscripció i novetats Formació Professional.

Reunió grup treball GTVIDA.

Una resposta humanística als reptes de la IA.